

ROMÂNIA  
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI SECȚIA A V-A CIVILĂ

**Dosar nr. ....**

**ÎNCHEIERE**

**Ședința Camerei de Consiliu de la 31 ianuarie 2017**

Completul compus din:

PREȘEDINTE .....

Judecător .....

Grefier .....

\*\*\*\*\*

Pe rol judecarea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la OUG 80/2013 - art.28, în cauza având ca obiect cererea de reexaminare taxă de timbru formulată de petenta apelantă **P**.

Cererea de reexaminare se judecă în Camera de Consiliu.

La apelul nominal făcut în ședința publică părțile nu se prezintă.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează instanței obiectul cauzei, stadiul procesual și faptul că părțile au fost citate cu mențiunea „pentru dezbateri contradictorii asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la OUG 80/2013 - art.28”. Se mai referă faptul că la dosarul cauzei s-au depus de către petenta P note scrise prin care solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

CURTEA,

Deliberând, reține următoarele:

**Situația de fapt:**

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată inițial pe rolul Judecătoriei Alexandria, reclamantii R1 și R2, în contradictoriu cu pârâta P, au solicitat: 1. să se dispună stabilizarea (înghețarea) cursului de schimb CHF-leu la momentul semnării contractului de credit nr. ...., majorat cu 10%, curs care să fie valabil pe toată perioada contractului; 2. să se dispună denominarea în moneda națională a plăților și 3. să se dispună restituirea sumelor încasate în plus reprezentând diferența de curs valutar dintre cursul CHF din momentul încheierii contractului și până la data acțiunii.

În susținerea cererii reclamantii au invocat prevederile Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori și art. 1350, 1357 și 1488 Cod civil.

Reclamanții nu au fost obligați la plata taxei judiciare de timbru, față de prevederile art. 29 alin. 1 lit. f din OUG nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

Prin sentința civilă nr. .... pronunțată de Tribunalul Teleorman – Secția Civilă în dosarul nr. ...., s-a admis acțiunea formulată de reclamanți, s-a constatat nulitatea absolută a clauzelor privind restituirea creditului în CHF la cursul din ziua plății și s-a dispus stabilizarea cursului de schimb valutar CHF- leu la data acordării creditului, curs majorat cu 10%.

De asemenea, s-a dispus efectuarea plăților în temeiul contractului de credit astfel cum a fost modificat prin Actul adițional, respectiv calcularea și plata ratelor la valoarea în lei a francului elvețian de la data încheierii contractului, fiind obligată pârâta să restituie reclamanților suma de 55.205,05 lei, plătită în plus de către aceștia.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel pârâta P, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, și solicitând admiterea apelului și schimbarea sentinței civile în sensul respingerii în totalitate a cererii de chemare în judecată.

Apelul a fost înregistrat pe rolul Curții de Apel București la data de 05.08.2016.

Prin încheierea de ședință de la data de 09.01.2017 Curtea a pus în vedere apelantei pârâte să depună o notă de timbraj în raport de valoarea pretențiilor contestate și să achite taxa de timbru datorată, potrivit dispozițiilor de la art. 23 alin. 1 din OUG nr. 80/2013.

La data de 11.01.2017, apelanta P a formulat, în temeiul art. 39 din OUG nr. 80/2013, o cerere de reexaminare, solicitând revenirea asupra măsurii privind obligația de a achita taxa de timbru pentru apelul formulat și să se constate că este scutită de la plata taxei de timbru.

În motivare, a arătat că prezenta cauză are ca obiect constatarea caracterului abuziv al unora dintre clauzele contractului de credit încheiat între părți, cererea introductivă fiind scutită de obligația timbrajului, astfel că, față de prevederile art. 28 din OUG 80/2013 și de principiul „unde legea nu distinge nici noi nu trebuie să distingem” reiese că nici în ceea ce privește căile de atac exercitate în materia protecției consumatorilor nu există obligația achitării taxei judiciare de timbru, indiferent de partea care declară calea de atac.

De asemenea, petenta apelantă a mai susținut că obligarea doar a uneia dintre părțile litigiului la plata taxei judiciare de timbru este în vădită contradicție cu principiul nediscriminării prevăzut de Protocolul nr. 12 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

#### **În drept:**

OGU nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru prevede la art. 29 alin. 1 lit. f următoarele: „Sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, ordinare și extraordinare, referitoare la: (...) f) protecția drepturilor consumatorilor, *atunci când persoanele fizice și asociațiile pentru protecția consumatorilor au calitatea de*

*reclamant împotriva operatorilor economici care au prejudiciat drepturile și interesele legitime ale consumatorilor”.*

**Art. 28 din OUG 80/2013** arată că: „Dacă legea nu prevede altfel, este scutită de la plata taxei judiciare de timbru orice cerere pentru exercitarea unei căi de atac, ordinare și extraordinare, împotriva hotărârii judecătorești prin care a fost soluționată o acțiune sau cerere scutită, potrivit legii, de taxă judiciară de timbru”.

**Cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept**, Curtea apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 519 NCPC, întrucât:

- soluția ce urmează a fi pronunțată de Curtea de Apel cu privire la cererea de reexaminare va fi definitivă, față de prevederile art. 39 alin. 2 din OUG nr. 80/2013;

- de lămurirea chestiunii de drept privind art. 28 din acest act normativ depinde soluționarea pe fond a cererii de reexaminare;

- problema de drept este nouă, față de faptul că OUG nr. 80/2013 este relativ recent adoptată și nu s-a aplicat decât cererilor de chemare în judecată formulate după intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură Civilă; de asemenea, problema de drept pusă în discuție nu face obiectul unei jurisprudențe constante;

- din verificările efectuate s-a constatat că asupra acestei chestiuni de drept instanța supremă nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

**Punctul de vedere al părților și al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunii de drept**

Pentru termenul de astăzi, apelanta pârâtă P a depus note scrise prin care solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în dezlegarea unor chestiuni de drept, punctul său de vedere fiind în sensul că cererea de apel a profesionistului se încadrează în situația reglementată de art. 28, astfel că nu există obligația achitării taxei judiciare de timbru, indiferent de partea care declară calea de atac. În susținerea acestui punct de vedere, apelanta a făcut referire la motivele invocate în sprijinul cererii de reexaminare.

Intimații reclamanți nu și-au exprimat punctul de vedere.

*În opinia Curții*, prevederile art. 28 din OUG nr. 80/2013 sunt susceptibile de două interpretări.

**I. Într-o primă interpretare**, care pare mai apropiată de litera legii, scutirea de la plata taxei judiciare de timbru în calea de atac, reglementată de art. 28, operează indiferent de partea care formulează calea de atac.

În sprijinul acestei opinii, sunt avute în vedere principiul egalității părților în procesul civil, dreptul acestora la un proces echitabil (art. 6 CEDO) precum și interpretarea literală a textului de lege în discuție.

De asemenea, se poate aprecia că față de regula de interpretare potrivit căreia *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus* (unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă), atât timp cât art. 28 din OUG 80/2013 nu face nicio diferențiere în funcție de partea care formulează calea de atac, scutirea de la obligația achitării taxei judiciare de timbru operează indiferent de partea care o declară.

Un alt argument în sprijinul acestei opinii îl reprezintă faptul că prevederile art. 28 ar rămâne fără aplicare dacă s-ar aprecia că facilitatea profită exclusiv reclamantului care a fost scutit de obligația timbrajului la momentul formulării cererii de chemare în judecată.

**II. În a doua interpretare**, care pare mai apropiată de intenția legiuitorului și deci de spiritul legii, scutirea de la plata taxei judiciare de timbru în calea de atac, reglementată de art. 28, operează doar dacă aceasta este formulată de reclamant.

Cu titlu prealabil, se impune mențiunea că nu sunt avute aici în vedere situațiile în care anumite cereri de chemare în judecată (în funcție de obiectul lor sau de cauza acțiunii) sunt scutite de plata taxei judiciare de timbru, indiferent de calitatea persoanei care le formulează (ex: litigiile privind stabilirea și plata pensiilor sau alte drepturi de asigurări sociale; cele privind obligațiile contractuale legale și contractuale de întreținere; adopție, ocrotirea minorilor, tutelă; cauzele penale și despăgubirile civile pentru prejudiciile decurgând din acestea).

În situațiile arătate anterior este cât se poate de clar că, din moment ce legea prevede scutirea de obligația timbrajului în considerarea obiectului/cauzei cererii iar nu a calității reclamantului (ex. debitor/creditor al obligației de întreținere), în mod simetric și calea de atac este scutită de plata taxei, indiferent de persoana care o formulează.

Chestiunea de drept cu privire la care Curtea consideră că se impune a se sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile are în vedere doar situația în care cererea de chemare în judecată este formulată de reclamant care, în virtutea calității lor personale, sunt scutiți de obligația timbrajului, iar calea de atac este formulată de celelalte părți ale cauzei, punându-se problema de a ști dacă, față de prevederile art. 28 din OUG 80/2013, acestor din urmă persoane le profită beneficiul pe care legiuitorul a înțeles să îl acorde doar anumitor categorii de reclamant.

Se observă astfel că OUG nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru prevede că acțiunile și cererile, inclusiv căile de atac, formulate de anumite categorii de persoane, sunt scutite de la plata taxei judiciare de timbru, printre care:

- cererile, acțiunile și căile de atac formulate de către prefect sau primar pentru anularea actelor juridice făcute ori emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 (art. 29 alin. 2);

- cererile pentru dizolvarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, și a grupurilor de interes economic, formulate de Oficiul Național al Registrului Comerțului (art. 29 alin. 3);

- acțiunile și cererile, inclusiv căile de atac formulate, potrivit legii, de Senat, Camera Deputaților, Președinția României, Guvernul României, Curtea Constituțională, Curtea de Conturi, Consiliul Legislativ, Avocatul Poporului, de Ministerul Public și de Ministerul Finanțelor Publice, indiferent de obiectul acestora, precum și cele formulate de alte instituții publice, indiferent de calitatea procesuală a acestora, când au ca obiect venituri publice (art. 30 alin. 1);

- cererile privind protecția drepturilor consumatorilor, *atunci când persoanele fizice și asociațiile pentru protecția consumatorilor au calitatea de reclamant* împotriva operatorilor economici care au prejudiciat drepturile și interesele legitime ale consumatorilor (art. 29 lit. f).

Separat de acestea, există o serie de acte normative cu caracter special care stabilesc scutiri de la plata taxei judiciare de timbru pentru o serie de persoane, în virtutea unei anume calități speciale, cum ar fi:

- art. 115 din Legea insolvenței nr. 85/2014: „toate acțiunile introduse de administratorul judiciar sau de lichidatorul judiciar în aplicarea dispozițiilor prezentului capitol, inclusiv pentru recuperarea creanțelor, sunt scutite de taxe de timbru”;

- art. 86 din OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului: „Cererile formulate de A.V.A.S. și orice alte acte procedurale efectuate de și pentru aceasta în orice fel de cauze sunt scutite de taxe de timbru, timbru judiciar, cauțiuni și orice alte taxe”.

Se observă așadar că pentru o serie de persoane, în virtutea unei anume calități, legiuitorul a înțeles să deroge de la obligația generală a plății taxelor judiciare de timbru, explicațiile pentru care s-a prevăzut scutirea putând fi încadrate în două mari categorii:

1. dorința legiuitorului de a sprijini persoanele care se găsesc într-o situație de inferioritate din punct de vedere economic sau juridic (ex: starea de insolvență, situația de consumator) și necesită o anumită protecție;

2. rațiuni de ordin practic, în situația scutirilor acordate instituțiilor publice sau susținute din fonduri publice, pentru a se evita plata de către acestea a unor sume de bani către bugetele locale și ulterior către bugetul de stat, urmând ca instituțiile să fie finanțate ulterior tot din fonduri publice.

Or, niciuna dintre aceste rațiuni nu justifică concluzia că partea adversă, care nici nu este finanțată din fonduri publice și nici nu este într-o poziție de inferioritate (ex: o societate care este în stare de funcțiune, nefiind în insolvență, sau profesionistul care a încheiat contractul pe care consumatorul îl pretinde a fi

abuziv) să beneficieze de avantajul scutirii de obligația timbrajului, care a fost acordat în virtutea calității personale a reclamantului.

Nu este vorba, în această interpretare, de o încălcare a principiului *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, deoarece prevederile art. 28 din OUG nr. 80/2013 trebuie citite „în cheia” dispozițiilor legale anterior menționate (ex. art. 29 alin. 1 lit. f, alin. 2 și 3, art. 30, art. 115 din Legea insolvenței nr. 85/2014), și care scutesc de la plata taxei judiciare de timbru doar anumite categorii de persoane, în considerarea calității personale a acestora.

De asemenea, nu se poate reține nici încălcarea principiului nediscriminării sau al egalității părților în procesul civil, față de faptul că aceste principii nu se opun existenței unor obligații diferite în ceea ce privește timbrajul în condițiile în care părțile nu se situează pe aceleași poziții economice sau juridice și există posibilitatea introducerii unor norme de favoare pentru considerente temeinic justificate, cum sunt cele anterior menționate.

Așa fiind, nu se poate vorbi despre încălcarea principiului egalității decât atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, or, în ipotezele avute în vedere de textele legale de mai sus subiectele de drept se află evident într-o situație diferită.

De altfel, acesta este și punctul de vedere al Curții Constituționale, care s-a pronunțat în mod constant prin deciziile sale în acest sens.

Spre exemplu, prin decizia nr. 245/29.04.2014 (M.Of. nr. 40/2014), prin care a respins excepția de neconstituționalitate a OUG nr. 80/2013, Curtea Constituțională a arătat că: „Referitor la critici similare, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că scutirea autorităților/instituțiilor publice de la plata taxelor judiciare de timbru este justificată, în mod obiectiv și rațional, de faptul că autoritățile respective sunt finanțate de la bugetul de stat pentru a putea funcționa, iar taxele respective se fac venit tot la bugetul de stat, astfel încât ar fi absurd ca autoritățile în cauză să fie obligate (formal) să plătească din buget o taxă care revine aceluiași buget (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 373 din 2 octombrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 13 noiembrie 2003)”.

Mai mult, în această interpretare se apreciază că respectarea principiului nediscriminării și al egalității se realizează tocmai prin recunoașterea scutirii doar în situația în care calea de atac este formulată de reclamantul care a fost scutit în primă instanță de obligația timbrajului.

În caz contrar, s-ar ajunge la situația în care dacă apelul/recursul este formulat de pârâți care au fost chemați în judecată de instituții publice / consumatori / societăți în insolvență prin lichidatori, acești pârâți să fie avantajați față de cei din acțiunile formulate de persoane care nu se încadrează în niciuna dintre aceste situații speciale, o astfel de situație nefiind conformă scopului avut în vedere de legiuitor.

PENTRU ACESTE MOTIVE,  
ÎN NUMELE LEGII  
DISPUNE:

Sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

- dacă scutirea de la plata taxei judiciare de timbru în calea de atac, reglementată de art. 28 din OUG 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, operează doar dacă aceasta este formulată de reclamantul care a fost scutit în primă instanță de obligația timbrajului sau indiferent de partea care formulează calea de atac.

În temeiul art. 520 alin. 2 NCPC suspendă judecata cererii de reexaminare formulată de petenta apelantă **P**, cu sediul procesual ales la ....., în dosarul nr. .... având ca obiect reexaminare taxe de timbru, în contradictoriu cu intimații **R1** și **R2**, toți domiciliați în ..... , până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 31.01.2017.

Președinte,

.....

Judecător,

.....

Grefier,

.....